

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Profilering innovatief Zuid-Holland in Europa

Geachte Statenleden,

Tijdens de Provinciale Statenvergadering van 13 november 2024 is door gedeputeerde Van Leeuwen toegezegd om drie scenario's uit te werken om Zuid-Holland als innovatieve regio op de kaart te zetten in Brussel en hiervoor de kosten inzichtelijk te maken. Afgesproken is deze scenario's voor de Voorjaarsnota 2025 aan te bieden.

De scenario's zijn als volgt:

1. EU-financiering voor regionale innovaties ontsluiten (het basis scenario)
2. Profilering innovatief Zuid-Holland in Brussel
3. Regiobranding Zuid-Holland in Brussel

Bij het uitwerken van de scenario's zijn meerdere regionale stakeholders geconsulteerd die actief zijn in Brussel. Input van deze stakeholders is verwerkt en vormt de kern van de drie scenario's. Het eerste scenario houdt continuering in van huidige provinciale activiteiten om zo goed mogelijk gebruik te kunnen maken van EU-financiering. Het tweede scenario zet een profilering van een innovatief Zuid-Holland in Brussel uiteen. Provincie Zuid-Holland zal hier een leidende rol in vervullen, in nauwe samenwerking met Economic Board Zuid-Holland (EBZ). Het derde scenario is een scenario waarin aan een nieuwe regiobranding wordt opgezet in Brussel. Dit is een intensief traject waarbij de samenwerking is gezocht met de opdracht *regiobranding Zuid-Holland*.

Op basis van die inzichten zien Gedeputeerde Staten nadrukkelijke meerwaarde en regionaal draagvlak om in aanvulling op scenario 1, ook uitvoering te gaan geven aan scenario 2. Daarmee kan de provincie Zuid-Holland direct aan de slag om, met regionale partners die zijn verbonden aan de Economic Board Zuid-Holland (EBZ), onze provincie in de EU beter op de kaart te zetten als innovatieve regio.

Daarnaast is gekeken naar een derde scenario: regiobranding Zuid-Holland in Brussel. Gedeputeerde Staten zien dat het momenteel ontbreekt aan randvoorwaarden (draagvlak, capaciteit en budget) om dit succesvol in Brussel uit te rollen. Zo loopt er nog een verkenning naar regiobranding voor Zuid-Holland waarvan de resultaten binnenkort worden gepresenteerd. De uitkomsten van deze verkenning vormen de basis om te bepalen of en hoe een gedeeld regioprofiel vanuit Zuid-Holland effectief kan worden ingezet richting Brussel.

Achtergrond

Zuid-Hollandse opgaven spelen ook in andere Europese regio's. Denk hierbij aan de uitdagingen van de industrie. Daarnaast maken de Europese instellingen beleid die de Zuid-Hollandse opgaven raken. Het onder de aandacht brengen van Zuid-Holland als innovatieve regio zoals gevraagd tijdens de Provinciale Statenvergadering van 13 november 2024 met alle triple helix partners in Brussel kan bijdragen aan de realisatie van deze opgave. Daarnaast vergroot samenwerking de impact en effectiviteit van de acties. Hiermee wordt de concurrentiekracht van Zuid-Holland vergroot en draagt de provincie bij aan Europese opgaven.

Scenario 1: EU-financiering voor regionale innovaties ontsluiten

Momenteel focust de provincie Zuid-Holland haar inzet met regionale partners vooral op het zo optimaal gebruik maken van EU-financiering voor innovaties in de regio. Dit doen we onder andere door het Regionaal Afstemmingsoverleg Europese Financiering (RAEF), de EU Academy en de EU-subsidiemonitor. Hiermee ondersteunen we ook onze regionale partners met het werven van EU-financiering. Het RAEF is een samenwerking van vertegenwoordigers van regionale en lokale overlegtafels in Zuid-Holland. Via het RAEF delen de leden hun kennis van aankomende financieringskansen en vindt coördinatie plaats tussen projectinitiatieven. De EU Academy is een cursus die de provincie aanbiedt aan publieke en semipublieke organisaties om hun kennis en kunde onder EU-financieringen te ontwikkelen. De werving voor de EU Academy wordt breed uitgezet, deelnemers van de EU Academy komen ook weleens uit het RAEF.

De EU-subsidiemonitor laat zien hoe veel EU-middelen er in de regio en bij welke organisaties en sectoren landt. Dit rapport biedt inzichten die gebruik gemaakt worden voor verdere inzet, zoals binnen het RAEF. De EU-subsidiemonitor wordt via een nieuwsbericht en sociale mediakanalen bekendgemaakt, gepubliceerd op de website van de provincie en uitgezet naar regionale media.

In navolging van het amendement van de VVD op de internationale strategie 2024-2027 heeft de provincie al meer aandacht voor het uitdragen van Zuid-Holland als innovatieve regio in haar eigen Europese netwerken. Zo is dit recentelijk uitgedragen tijdens de bezoeken van eurocommissaris Serafin aan Delft en vicepresident Fitto aan Rotterdam. In hun werkbezoeken is getoond wat EU-financiering betekent voor ons als innovatieve regio en hoe Zuid-Holland daarmee bijdraagt aan de ambities van een competitief Europa. Zo worden Zuid-Hollandse partners makkelijker gevonden voor EU-financiering kansen. Dit draagt bij aan het versterken van het innovatieve karakter van de provincie.

Dit scenario is dus de huidige situatie dat ongeacht wordt voortgezet. Het vergt geen extra capaciteit of geld.

Scenario 2: profilering innovatief Zuid-Holland in Brussel

Om de Zuid-Hollandse positie verder te versterken, kan de provincie Zuid-Holland samen met onze regionale partners een gezamenlijke kernboodschap ontwikkelen die onze regio positioneert als een belangrijke speler op het gebied van innovatie en duurzaamheid in Europa. Met een gerichte profilering kan de samenwerking met partners en bedrijven versterkt worden. Dit zorgt voor meer

impact bij het beïnvloeden van EU- beleidsvorming en daarnaast kunnen er gezamenlijke (lobby)activiteiten opgezet worden.

Wat betekent dit?

Dit scenario richt zich op de opzet van een gezamenlijke lobbystrategie, waarbij de provincie Zuid-Holland een leidende rol speelt, in samenwerking met de EBZ en andere regionale partners. Provincie Zuid-Holland zal hier extra capaciteit voor vrijmaken. Voor het huidige jaar kan dit worden ondervangen binnen de huidige bezetting. Gedeputeerde Staten zien bijvoorbeeld aanknopingspunten op het gebied van de Clean Industrial Deal, een beleidsvisie die recentelijk is gepresenteerd en onderdeel is van het nieuwe Europese Commissiewerkprogramma. De Clean Industrial Deal richt zich met name op het versterken van het concurrentievermogen en verduurzaming van de industrie. De regiopartners werken momenteel al aan innovatieprojecten in lijn van de Clean Industrial Deal. Positionering, lobby en netwerkvorming met provincie Zuid-Holland in de lead, is ondersteunend aan de ambities van de regiopartners.

De Clean Industrial Deal bestaat uit veel onderdelen. Dit schept mogelijkheden voor alle partners, niet alleen voor de Rotterdamse industrie, maar breder voor de clean tech in Zuid-Holland. Als deze aanpak succesvol blijkt bij de Clean Industrial Deal is het wellicht opportuun om meerdere regionale samenwerkingsthema in de toekomst in op te pakken.

Randvoorwaarden

Er zijn een aantal belangrijke randvoorwaarden om dit traject succesvol in te richten. Dit doen we op basis van het ijzeren vierkant uit de provinciale internationale strategie. Van groot belang is om een duidelijke opgave te hebben. Vervolgens is er capaciteit en commitment nodig bij de opgave en de verschillende stakeholders.

Dit scenario vereist voornamelijk structurele aanvullende capaciteit van de provincie van 1 FTE gestationeerd in Brussel. Om dit scenario mogelijk te maken, kunnen Gedeputeerde Staten in 2025 binnen de huidige capaciteit aan de slag. Hiermee wordt het momentum niet verloren. Echter zal er vanaf 2026 structureel 1 FTE extra capaciteit vrijgemaakt moeten worden om dit succesvol uit te voeren. Het regionale netwerk in Brussel zowel inhoudelijk als op relatie opzetten en onderhouden vergt veel tijd en inzet. Dit is in de huidige internationale strategie niet voorzien en gedekt. De huidige inzet richt zich vooral op de monitoring en lobby inzet op de EU-wet-en regelgeving van de provinciale opgaven, en niet op profilering.

Met voldoende tijd en capaciteit in combinatie met het eerste scenario zal de provincie inspelen op een behoefte die ook bij de regionale partners groeit. Het gericht bundelen van de krachten zorgt voor voldoende draagvlak.

Scenario 3: Regiobranding Zuid-Holland in Brussel

Ten derde is ook de mogelijkheid verkend om een geheel nieuwe regiobranding Zuid-Holland in Brussel op te zetten. Dit scenario combineert de eerste twee scenario's en voegt daar Regiobranding aan toe.

Wat betekent dit?

Regiobranding is het strategisch positioneren van een regio door middel van marketing en communicatie, gericht op het versterken van het imago en de aantrekkelijkheid van de regio voor verschillende doelgroepen; burgers, (buitenlandse) bedrijven, toeristen of (buitenlandse) studenten & investeerders. Bij branding gaat het om een gedeelde identiteit en een gedeelde waardepropositie ten opzichte van andere regio's en minder om profilering van de regio als innovatieve regio in de EU ten behoeve van het aantrekken van EU-financiering. In dit scenario zal de Zuid-Hollandse identiteit bepaald en gedragen moeten worden binnen de vele sectoren die we rijk zijn. Zuid-Holland laat zich echter moeilijk verpakken door deze verscheidenheid. Dit risico stuit op weerstand bij de partners.

Randvoorwaarden

Momenteel loopt er nog een verkenning naar de haalbaarheid van regiobranding voor Zuid-Holland. Voordat dit in Brussel kan worden uitgedragen zal dit proces eerst moeten worden afgerond. Uit de gesprekken met stakeholders blijkt erkenning voor het belang van een gezamenlijk regioprofiel. Tegelijkertijd is er weinig draagvlak voor één overkoepelend merk. Er leeft een duidelijke wens voor regie en samenhang in de regio, maar zonder top-down sturing. Bestaande netwerken worden gezien als belangrijk vertrekpunt om samenwerking vorm te geven. Dit is een van de grootste uitdagingen om een effectieve regiobranding neer te zetten. De effectiviteit van de strategie zal laag zijn, fragmentatie en versnippering van samenwerking zal ervoor zorgen dat de boodschap verwatert, concurrentie op profilering tussen de verschillende partners zal toenemen en interne verdeeldheid binnen Zuid-Holland zal toenemen.

Ook het risico van onvoldoende capaciteit bij regionale partners kan de continuïteit van de branding onder druk zetten. In dit scenario moet rekening gehouden worden met een opschaling naar (minimaal) 1 FTE van provincie Zuid-Holland in Brussel om dit proces kans van slagen te bieden. Verder zal er een groter beroep gedaan moeten worden op beschikbare capaciteit van onze partners. Daarnaast zal er een marketingbureau in de arm worden genomen voor de uitwerking en lancering van de branding. Gesprekken met andere provincies zijn gevoerd en uit deze gesprekken is gebleken dat structureel budget varieert tussen € 400.000 tot ruim € 1.000.000.

Conclusie van Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde Staten zien onvoldoende aanknopingspunten om in te zetten op scenario 3 vanwege de diversiteit van onze regio, gekoppeld aan een gebrek aan draagvlak en ontbrekende behoefte bij de stakeholders binnen de EBZ om dit succes uit te voeren. Wel is er nadrukkelijk draagvlak om naast scenario 1, ook scenario 2 in uitvoering te gaan brengen en daarmee een gezamenlijk effectieve profilering van Zuid-Holland als innovatieve regio op te starten. Daarvoor zal dan structureel extra budget ter beschikking moeten worden gesteld. Hierbinnen kan worden ingezet op de lobby op het versterken van het concurrentievermogen en verduurzaming van de industrie. Dit brengt focus, en ligt in lijn met de nieuw ingezette koers van de Europese Commissie van der Leyen II.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff